

NOTĂ INFORMATIVĂ
la Raportul de monitorizare consolidat pentru anul 2013
referitor la realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2012-2014 privind
implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până
în anul 2020

I. Informații generale privind Planul de acțiuni al Strategiei și
modalitățile de monitorizare a realizării acestuia

Planul de acțiuni pentru anii 2012-2014 (în continuare Plan de acțiuni) privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 (în continuare Strategie), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 880 din 22.11.2012, a fost elaborat cu participarea a 27 de ministere și instituții cu atribuții și responsabilități în domeniul funcționării proprietății intelectuale în Republica Moldova. Conform pct. 2 al hotărârii nominalizate Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) este responsabilă de colectarea, prelucrarea și generalizarea rapoartelor de progres, prezentate de instituțiile implicate în realizarea Strategiei și de elaborarea Raportului de monitorizare consolidat în baza informațiilor recepționate.

Raportul de monitorizare consolidat pentru anul 2013 este elaborat de către AGEPI al doilea an consecutiv în baza informațiilor prezentate de către instituțiile responsabile. Gradul de realizare a acțiunilor a fost determinat în baza analizei rapoartelor/informațiilor recepționate de la instituțiile responsabile, confruntării cu rezultatul implementării și indicatorii de monitorizare din planul de acțiuni. Au fost stabilite două niveluri de executare a acțiunilor: *realizate integral (executat)* și *realizate parțial (în proces de executare)*.

Planul de acțiuni include 6 obiective generale, care la rândul lor conțin obiective și acțiuni specifice pentru implementare, în număr de 137. Informația generală privind structura funcțională a Planului de acțiuni în vederea implementării Strategiei este expusă în tabelul nr. 1:

Tabelul nr. 1

Structura Planului de acțiuni pentru anii 2012-2014

Nr. ord.	Obiective generale	Numărul obiectivelor specifice	Numărul acțiunilor
1.	Încurajarea creării, protecției și utilizării PI	6	30
2.	Perfecționarea continuă a cadrului normativ din domeniul PI	2	6
3.	Dezvoltarea și modernizarea sistemului național de PI, sporirea transparenței și coerenței sale	-	9
4.	Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții în protecția și respectarea drepturilor de PI, dezvoltarea infrastructurii de prevenire și combatere a contrafacerii și pirateriei	3	53
5.	Promovarea și dezvoltarea culturii în materie de PI, sensibilizarea și conștientizarea publicului privind rolul PI și sporirea interesului față de protecția și respectarea drepturilor de PI	3	19
6.	Dezvoltarea cooperării internaționale, regionale și bilaterale în domeniul PI și integrarea RM în spațiul intelectual internațional și european	-	20
Total		14	137

Cel mai voluminos și complex obiectiv general în aspect instituțional și funcțional este obiectivul 4, ce include 53 din 137 de acțiuni, incluse în Plan.

Dinamica pe ani a acțiunilor stipulate în Plan, rolul AGEPI în calitate de instituție responsabilă în realizarea prevederilor și monitorizarea acestora sunt reflectate în tabelul nr. 2.

Tabelul 2

Dinamica și ponderea acțiunilor din Plan, rolul AGEPI în calitate de instituție responsabilă în realizarea prevederilor Strategiei

	Numărul acțiunilor pe ani				
	2012	2013	2014	permanent	Total
Conform Planului	16	33	77	11	137
Ponderea, %	12,8%	24,1%	56,2%	8%	100%
Cu implicarea AGEPI	14	19	58	11	102
AGEPI ca responsabil de bază	11	14	47	8	80
AGEPI unica instituție responsabilă	5	3	21	3	32

Din 137 de acțiuni ale Planului de acțiuni ponderea majoritară de 56 la suta revine acțiunilor cu termenul de realizare 2014, urmată de acțiunile cu termenul de realizare 2013 (24,1%), acțiunile cu termenul de realizare 2012 (12,8%) și în final acțiunile cu caracter permanent (11%). Astfel, anulul de raport îi revine strict o pătrime din acțiunile stipulate în Plan.

Din același tabel rezultă că AGEPI este implicată în realizarea a 102 acțiuni (74%). În 80 de acțiuni (58%) AGEPI figurează ca responsabilul de bază, iar în 32 de acțiuni AGEPI este unica instituție responsabilă pentru executarea acestora.

Din 27 de ministere, departamente și instituții implicate în realizarea prevederilor Planului de acțiuni, cele mai active, cu cele mai multe acțiuni preconizate sunt indicate în tabelul nr.

Tabelul nr. 3

Instituțiile cu o pondere majoră în realizarea acțiunilor din Plan

Nr.	Instituțiile responsabile	Numărul total de acțiuni	Cu responsabilități de bază
1	AGEPI	102	80
2	Ministerul Finanțelor, inclusiv Serviciul Vamal	29	21
3	AȘM, inclusiv AITT	21	11
4	MAIA	17	8
5	MAI	16	6
6	Ministerul Economiei, inclusiv ODIMM și MIEPO	15	2
7	Ministerul Culturii	7	2
8	Ministerul Justiției, CÎS	4	1
9	MAEIE	5	0
10	CNPI	3	3

Distribuirea acțiunilor pe instituții și autorități, implicate în realizarea planului de acțiuni denotă că al doilea loc după numărul de acțiuni îi revine Ministerului Finanțelor și Serviciul Vamal cu 29 de acțiuni, al treilea AȘM și AITT cu 21 de acțiuni, MAIA cu 17 acțiuni, MAI cu 16 acțiuni, Ministerului Economiei, ODIMM și MIEPO cu 15 acțiuni, etc.

Informațiile prezentate în acest tabel confirmă faptul, că odată cu extinderea rolului PI, a informațiilor și cunoștințelor în domeniile economic și social, practic toate ramurile și sferile de activitate sunt implicate în funcționarea Sistemului National de PI. În această ordine de idei, autoritățile publice centrale, instituțiile guvernamentale și nonguvernamentale, conform prevederilor Planului de acțiuni urmează să-și consolideze capacitățile instituționale, pentru a contribui la crearea, utilizarea și valorificarea proprietății intelectuale.

II. Realizarea prevederilor stipulate în Planul de acțiuni al Strategiei pentru anul 2013

O generalizare complexă a nivelului de realizarea a prevederilor stipulate în planul de acțiuni pentru anii 2012-2014 privind implementarea Strategiei în funcție de gradul de executare și în aspect structural (ramural) pe subiecți (instituții responsabile) este reflectată în tabelul 4.

Tabelul 4

Realizarea și clasificarea măsurilor din Planul de acțiuni pentru anii 2012-2014 privind implementarea Strategiei.

Realizarea acțiunilor în 2013	Numărul acțiunilor				
	2012	2013	2014	permanente	Total
1. Acțiuni realizate total, din care:	1	33	65	11	110
- Realizate integral		25	3	11	39
- Realizate parțial	1	8	62		71
2. Realizate cu implicarea AGEPI	1	19	55	11	86
3. AGEPI ca responsabil de bază		14	46	8	68
4. AGEPI unica instituție responsabilă		3	18	3	24
5. Alte instituții, din care:					
- Ministerul Finanțelor, inclusiv Serviciul Vamal	1	6	11	2	20
- MAI		7	6	1	14
- Ministerul Economiei		3	9		12
- MAIA		4	6	2	12
- AȘM, inclusiv AITT		4	6		10
- Ministerul Culturii		2	5		7
- Ministerul Educației		2	4	1	7
- MAEIE		0	4		4

Prezentul raport de monitorizare include informațiile referitor la 110 de acțiuni asupra cărora s-a activat în anul 2013, ceea ce constituie 80% din acțiunile din plan (137). Din 110 acțiuni 39 (35%) au fost realizate integral, în proces de realizare sunt 71 de acțiuni (65%). Întru realizarea majorității acțiunilor ce urmează să se finiseze în 2014 s-au întreprins eforturi semnificative și în anul 2013. Ponderea acestor acțiuni (62) este de 56%.

O antrenare masivă în realizarea acțiunilor conform raportului de monitorizare consolidat o deține AGEPI. Astfel, în 2013 cu implicarea AGEPI au fost executate 86 din 110 acțiuni (78%). În 68 din ele AGEPI a fost responsabil de bază, și în 24 a figurat ca unica instituție responsabilă, fapt ce confirmă rolul central al AGEPI în sistemul de protecție juridică a proprietății intelectuale pe teritoriul Republicii Moldova, în gestionarea și coordonarea activității sistemului național de protecție a proprietății intelectuale în deplină conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care aceasta este parte.

Acțiunile anului 2012: În anul 2012 din 16 acțiuni preconizate spre realizare au fost executate integral 15, doar una fiind realizată parțial (acțiunea 4.3.3 „Crearea bazei de date

automatizate care cuprinde informații referitoare la produsele-cheie, titularii de drepturi, persoanele interesate și datele de contact ale acestora”). Responsabili pentru acțiunea nominalizată au fost desemnați Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, AGEPI. Pornind de la complexitatea sistemului informațional și necesitatea informatizării mecanismului de schimb de date dintre instituții, în baza ordinului interministerial din 2012, în anul 2013 a fost solicitată asistența Comisiei Europene pentru implementarea acestui sistem, ce va asigura un schimb eficient de informații între instituții în domeniul protecției și respectării drepturilor de PI. În anul 2014 va continua colaborarea cu a UE în vederea promovării acestui proiect.

Acțiunile anului 2013: Din cele 33 de acțiuni planificate pentru anul 2013 - 25 au fost realizate integral (76%) și 8 parțial (24%). AGEPI a fost implicat în realizarea a 19 din 33 de acțiuni, pentru 14 fiind nominalizat ca responsabil de bază, iar pentru 3 în calitate de unica instituție responsabilă.

Pe marginea acțiunilor cu termenul de realizare stabilit în 2013, dar executate parțial putem nominaliza că în 4 din 8 responsabilul de baza este AGEPI:

- 1.4.3. „Acordarea de asistență organizațiilor de gestiune colectivă (OGC-uri) în vederea îmbunătățirii sistemului de colectare a remunerațiilor de autor, a creării și dezvoltării paginilor web ale acestora în scopul oferirii accesului la informație și asigurării transparenței activităților lor”. Acțiunea urmează a fi implementată cu suportul UE, în cadrul unor proiecte de asistență finanțate de UE.

- 1.5.1. „Elaborarea unui mecanism de monitorizare a tendințelor pieței obiectelor de proprietate intelectuală”. În vederea executării acestei acțiuni a fost instituit grupul comun de lucru INCE și AGEPI privind elaborarea acestui mecanism și semnat contractul referitor la realizarea studiului. Conform prevederilor contractului în cauză studiul va fi elaborat în prima jumătate a anului 2014.

- 1.5.5 „Consolidarea capacităților de management al proprietății intelectuale la instituții/întreprinderi”. Regulamentul-tip al Serviciului de PI și transfer tehnologic la instituții/întreprinderi a fost actualizat și va fi propus spre examinare MEc în vederea recomandării acestuia pentru întreprinderile inovative.

- 2.1.1. „Elaborarea unui studiu privind îmbunătățirea cadrului normativ-legislativ național din domeniul PI în vederea încurajării activității inovatoare”. La solicitarea AGEPI, AȘM și MEc au nominalizat persoane responsabile pentru participarea la elaborarea studiului în cauza, în cadrul AGEPI a fost creat un grup de lucru cu implicarea departamentelor abilitate în problema dată. Acțiunea va fi realizată în anul 2014.

Celelalte 4 acțiuni cu termenul de realizare 2013, executate parțial au alți executori de bază:

1.2.1. „Perfecționarea și introducerea în sistemul național de statistică a indicatorilor inovazionali ce reflectă potențialul de generare a cunoștințelor, capacitatea de inovare, proprietatea intelectuală, performanțele managementului inovării”, responsabili AȘM, AGEPI, BNS. La compartimentul proprietate intelectuală AGEPI în colaborare cu BNS a introdus în anuarul statistic al RM 5 tabele noi cu 32 indicatori ai proprietății intelectuale. Începând cu 2014 BNS va iniția studierea practicii țărilor UE în domeniul statisticii inovării și abia în anul 2015 va putea fi efectuată elaborarea indicatorilor privind statistica inovării.

1.4.7. „Negocierea unor contracte între Guvernul Republicii Moldova și marile corporații producătoare de soft privind implementarea unui plan de furnizare a programelor pentru instituțiile guvernamentale”, responsabili Cancelaria de Stat cu participarea MAI, MTIC, AGEPI. În 2012 prin dispoziția prim-ministrului RM nr. 48-d a fost creat Grupul de lucru pentru demararea dialogului între Guvernul RM și Compania „Microsoft” în vederea colaborării pe termen lung.

4.1.2. „Elaborarea și adoptarea de către Comisia Națională de Proprietate Intelectuală a unor metodologii de evaluare a cauzelor și a amplitudinii fenomenelor contrafacției și pirateriei, precum și a contribuției PI în economia Republicii Moldova”. Pe viitor, Observatorul de PI va

continua să analizeze cauzele și amploarea acestor fenomene cu includerea informațiilor în Rapoartele privind respectarea drepturilor de PI, care vor fi prezentate și aprobate de către CNPI.

4.3.3. „*Coordonarea activităților și schimbului de informații cu alte instituții, organizații nonguvernamentale (ONG-uri)*”, executori Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal. Schimbul de informații cu alte instituții se realizează prin intermediul Observatorului PI.

Menționam, de asemenea, că 3 acțiuni (2.1.3, 4.1.3, 4.2.2) cu termenul de realizare 2014 au fost executate integral în anul 2013, înainte de termenul stabilit în planul de acțiuni, încadrându-se astfel în cele mai importante realizări ale sistemului național de PI.

Acțiunea 2.1.3 „*Inițierea negocierilor cu Organizația Europeană de Brevete (OEB) privind semnarea unui Acord de cooperare între Guvernul Republicii Moldova și OEB*”, responsabili AGEPI și MAEIE, cu termen de realizare 2014, a fost executată integral în 2013. Negocierile preconizate pentru 2014 au fost încheiate în 2013 prin semnarea la 16.10.2013 a Acordului între Guvernul RM și OEB privind validarea brevetelor Europene, ceea ce constituie un pas important în armonizarea sistemului național de brevete cu cel al UE.

- Acțiunea 4.1.3 „*Asigurarea unui grad înalt de transparență în activitatea Comisiei Naționale de Proprietate Intelectuală (CNPI)*”, responsabili CNPI și AGEPI, termen de realizare 2014, a fost executată integral prin crearea pe pagina web AGEPI a unui compartiment special care reflecta în totalitate activitatea CNPI, accesibil la adresa http://www.agepi.gov.md/md/practice/national_committee/. În același context, prin HG nr. 245 din 08.04.2013 a fost modificat și completat Regulamentul CNPI. Unele din principiile activității Comisiei conform acestuia sunt asigurarea transparenței, clarității și accesibilității informației privind activitatea CNPI, caracterului public al ședințelor. De asemenea, CNPI urmează să prezinte anual Guvernului un raport de activitate, iar proiectele elaborate în cadrul CNPI, hotărârile și rapoartele, precum și alte informații de interes general privind activitatea acesteia se plasează pe pagina web oficială a autorităților implicate.

- Acțiunea 4.2.2 „*Instituirea unui sistem de management al calității (ISO 9001:2008) în activitățile Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*”, termenul de realizare 2014, responsabil AGEPI, a fost executată integral în anul 2013 cu obținerea Certificatului de conformitate a Sistemului de Management al Calității implementat în cadrul AGEPI conform standardului ISO 9001:2008.

În anul 2013 domeniul proprietății intelectuale a înregistrat și alte performante, cum ar fi:

- Armonizarea și ajustarea legislației naționale de proprietate intelectuală la standardele europene și internaționale în domeniu și consolidarea sistemului de protecție și respectare a drepturilor de PI capabil să facă față proceselor de globalizare economică și integrare europeană.

- Pe parcursul anului 2013, a continuat informarea și școlarizarea societății civile, formarea, instruirea și perfecționarea cadrelor în domeniul PI. Publicul-țintă l-au constituit specialiști din domeniul PI, oameni de afaceri, mandatar autorizați, evaluatori OPI, judecători, reprezentanți ai autorităților publice cu responsabilități în domeniul asigurării respectării drepturilor de PI, mediatori, lucrători bancari, cercetători, studenți, elevi etc., numărul lor depășind 2000 persoane.

- Implementarea Acordului dintre RM și UE cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare. Astfel, IG înregistrate conform legislației naționale, beneficiază de protecție pe întreg teritoriul UE.

- Au fost obținute îmbunătățiri în consolidarea capacităților instituționale ale AGEPI și altor instituții guvernamentale cu responsabilități în domeniul PI și perfecționată comunicarea dintre aceste instituții.

- A fost ameliorat dialogul cu titularii de drepturi de proprietate intelectuală și crearea unor parteneriate dintre autoritățile publice și sectorul privat în vederea sporirii nivelului de cultură a societății în domeniul PI, dar și a combaterii fenomenelor de contrafacere și piraterie.

- Implementarea unor sisteme informaționale moderne, interconectarea sistemului informațional al AGEPI cu sistemele altor autorități publice, inclusiv în cadrul guvernării electronice, pentru a simplifica accesul cetățeanului la serviciile prestate. Lansarea serviciilor de

depunere on-line a cererilor de protecție pentru toate obiectele de PI, inclusiv achitarea taxelor, etc.

Referitor la procedura de raportare vom menționa faptul majoritatea instituțiilor vizate în realizarea strategiei au prezentat rapoartele de progres fără întârziere. Unele din ele, aflate în relații de subordonare au prezentat rapoarte identice la anumite acțiuni (Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal, AȘM și AITT, MAIA și Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante).

Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal sunt desemnate ca instituții abilitate cu funcții și responsabilități în realizarea a 20 de acțiuni din Obiectivului specific 4.3. *Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.* Una dintre cele mai eficiente soluții privind asigurarea respectării drepturilor la frontieră este sporirea eficienței activității Serviciului Vamal ce ține de importul, exportul și tranzitul ilegal a mărfurilor contrafăcute.

Din totalul de 29 de acțiuni ale acestor instituții 14 sunt preconizate spre realizare în anul 2014, 2 din ele au fost demarate în anul 2013. În anul 2013, conform Raportului au fost realizate 20 de acțiuni.

Următoarea în topul instituțiilor cu cele mai multe acțiuni realizate este MAI cu 14, Ministerul Economiei și MAIA cu a câte 12, AȘM și AITT cu 10, Ministerul Culturii și Educației cu a câte 7 fiecare, MAEIE cu 4.

Acțiunile permanente: Referitor la acțiunile cu caracter de implementare permanent specificam că toate 11 au fost realizate cu participarea instituțiilor abilitate.

III. Concluzii și sarcini pentru anul 2014

Din cele expuse anterior rezultă că majoritatea activităților incluse în Planul de acțiuni au fost realizate pe deplin. Mai mult decât atât, au fost executate unele sarcini prevăzute pentru 2014.

Din 77 de acțiuni planificate pentru executare în 2014 s-a raportat pe marginea executării a 65 de acțiuni, dintre care, după cum am menționat anterior, 3 au fost executate integral, iar pentru 62 din ele a demarat implementarea, acestea fiind în proces de realizare.

Per ansamblu, progresul implementării Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 conform Raportului de monitorizare consolidat pentru anul 2013, poate fi considerat, în opinia noastră, unul moderat.

Pornind de la faptul că în 2013 au mai fost adoptate doar strategii apropiate domeniului de proprietate intelectuală, faptul că unele activități din planurile de acțiuni ale acestora se intersectează, considerăm oportun ca organele de monitorizare a realizării planurilor menționate să-și coordoneze activitățile în cazul unei dublări și intersectări firești.

Raportul de monitorizare consolidat pentru anul 2013 a fost elaborat pentru prezentarea la ședința CNPI pentru aprobare și ulterioara transmitere Guvernului.